Térhajlítás és térugrás az enteriőrben

20 • 11 • 05 —— VEDRES ÁGI —— OLVASÁSI IDŐ: 4 PERC

Hogyan alakítja át, miképpen formálja a művész látásmódját a *"térbe-zártság"*? A COVID-19 időszaka erőteljes hatást gyakorolt a világ egészére, annak minden egyes pontján, így minden ember – és az alkotóművész – számára egyaránt előre kiszámíthatatlan fordulópontot hozott. Szemléletváltás, változás jellemzi ezt az időszakot, mely a mai napig is tart. A bezártságot nemcsak egyfajta befelé fordulás jellemzi, amely negatív előjellel bír, hanem a legerősebb, legintenzívebben megélt, szellemileg termékeny időszak jellemzője is ezzel párhuzamosan. "Hosszasan foglalkoztam a kérdéssel, és végül sok megfigyelés és tapasztalat alapján két alapvető magatartás vagy beállítottság-típus megállapítására jutottam: ezek az introverzió és az extraverzió. Az első beállítottság normális esetekben habozó, elmélkedésre hajlamos, zárkózott embert eredményez, aki nagyon tartózkodó, a tárgyaktól húzódozik, kissé mindig defenzívába szorul, és szívesen rejtőzik gyanakvó megfigyelés mögé."[1]

Gábor Enikő Introverziók kiállításának alkotásai is ennek a külvilágtól elzárt, hosszú hónapok termékeny időszakának foto-kemogram lenyomatai, és a kiállítóhely méretei is csak azt a szűkre szabott, korlátozott mozgásteret biztosítják a látogatónak, akár a fotográfus laborja. Mégis miért érezzük úgy, mintha sokkal nagyobb tér venne minket körül, ami a végtelen érzetével és annak szépségével telítődne meg egyszerre?

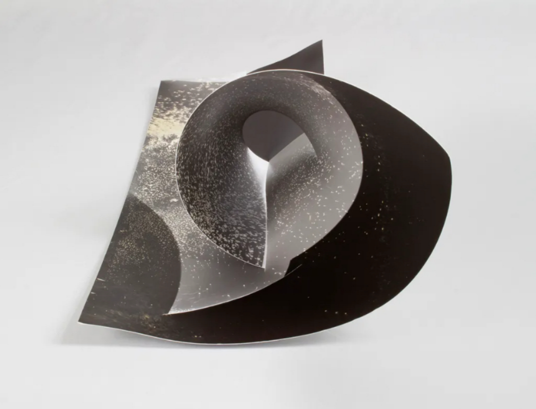

01 / 06

Gábor Enikő: Introverziók, B14, 2020, 75x100cm, fotogram, hajlított változat

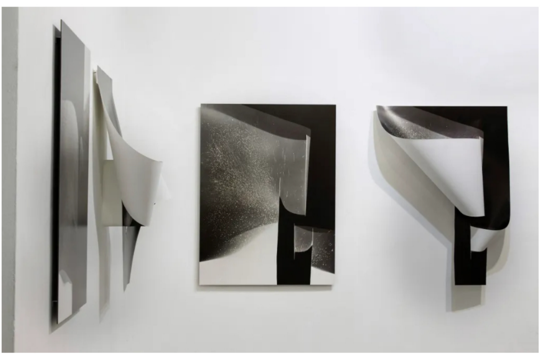

02 / 06

Enteriőrkép a kiállításról. Fotó: Gábor Enikő

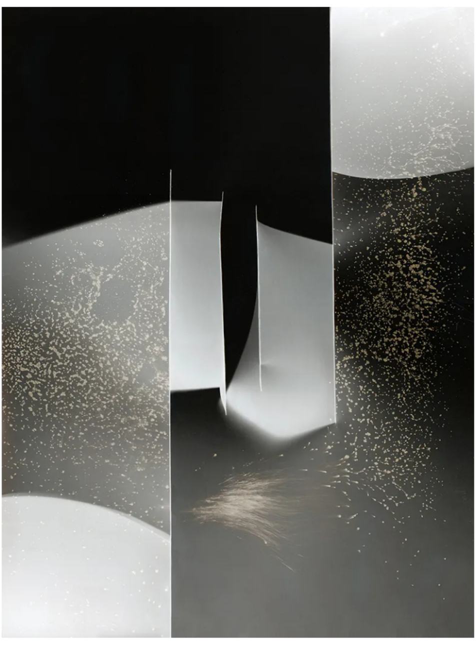

03 / 06

Gábor Enikő: Introverziók, B5, 2020, 75x100cm, fotogram, kiterített változat

A fényérzékeny fotópapírok eredeti darabjai üveglapok mögött, a nagyméretű nagyítások a fehér falakra nem rátapadva, nekitámaszkodva kerülnek elhelyezésre, hanem egyfajta *"meghajlított teret"* hoznak létre. Gábor Enikő a papírlapokat több helyen is bevágja, majd a lapokat a vágások helyére vissza- vagy áthajtogatja, mely azt az érzetet kelti, mintha teret és időt ugranánk ismeretlen multiverzumokba.[2] Képzeljük el, hogy ezek a fotográfiák a Világegyetem középpontjának látványát hozzák el nekünk, és amit mi ismerünk az Univerzumról az pontosan ilyen; apró és sűrű pettyek sokasága milliárdnyi csillagot, és megannyi Naprendszert, bolygókat és élhető exobolygókat[3] rejt magában. Ezt a látványt tárja elénk a sík, amely térré lényegül át a fotópapírokon, akár a neves belga inventor, Pierre Cordier[4] *Chemigramái* vagy Kilien Breier szubjektív fotográfiái és 1960-as alkotásai. De Gottfried Jäger 1986-ban készült "Photowork V." alkotása is erre a meghajlított tér-időre reflektál.

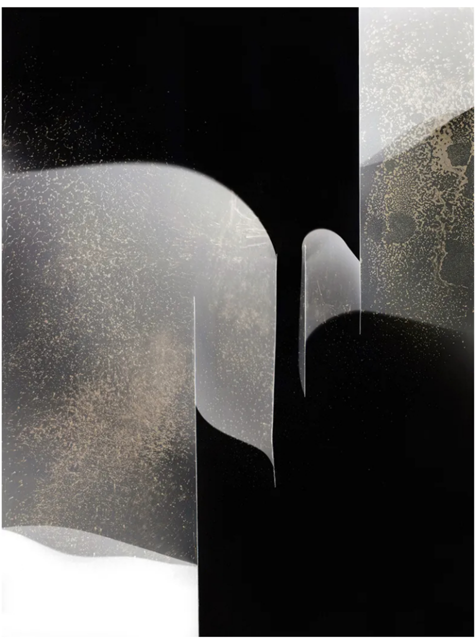

04 / 06

Gábor Enikő: Introverziók, B1, 2020, 75x100cm, fotogram, kiterített változat

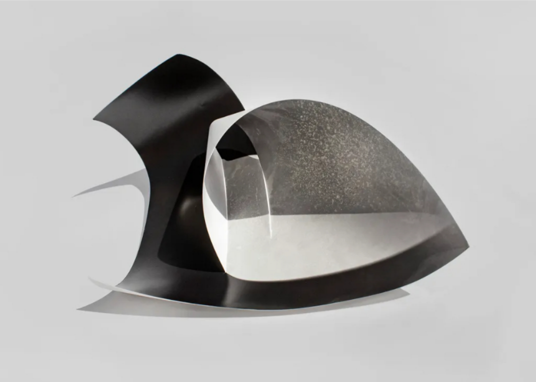

05 / 06

Gábor Enikő: Introverziók, B8, 2020, 75x100cm, fotogram, hajlított változat

Nem vagyunk biztosak abban, hogy ebből a *valóságból* vagy *valóság-szerűségből*, mi az, ami igaz és mi az, ami látvány. Kérdés marad. Bizonytalannak lenni jó, mert az mindig megoldásokra és megfejteni valóra késztet. Akkor, amikor az alkotó kísérletezik, pontosan ez történik; eltervezi a látványt, talán megtörténik, és az is könnyen meglehet, hogy mégsem.

Épp a napokban hajtott végre sikeres küldetést az OSIRIS-REx[5] űrszonda, amely a Bennu nevű aszteroidáról gyűjtött be kőzetmintákat – a Földtől mintegy 200 millió mérföld távolságra – igaz, az űrhajó csak 2023 szeptemberében érkezik vissza a mintákkal. Bizonyosra veszem, hogy a talált minták felszíne hasonlatosságot mutat majd az itt látható képek valamelyikével.

06 ╱ 06

Enteriőrkép a kiállításról. Fotó: Gábor Enikő

JEGYZETEK

---

[1] Carl Gustave Jung: Bevezetés a tudattalan pszichológiájába. 4. A beállítottsági típus problémája. Ford.: Nagy Péter. C. G. Jung: Über Die Psychologie Des Unbewussten. In: C.G. Jung: Zweischriften über Zweischriften über Analytische Psychologie. C. G. Jung: Gesammelte Werke. Siebenter Band. © Walter Verlag AG, Olten. 4. Vollständig Revidierte Auflage 1989

[2] Ezeket a különféle univerzumokat
a multiverzumon belül *párhuzamos univerzumoknak* is nevezzük.

[3]Extraszoláris bolygóknak, röviden exobolygóknak nevezzük azokat a bolygókat, amelyek Naprendszerünkön kívül, vagyis
idegen csillagok körül keringenek.

[4] Pierre Cordier (1933 Brüsszel -) A művész 1956-ban készítette el az első chemigramát, magát az elnevezést 1963-ban le is védette. Az eljárásról úgy fogalmaz: „Azért választottam a "kemigram" szót, mivel nem kamerát használtam. Mégis, mivel a fizikai jelenségek annyira fontosak voltak, azt mondtam, hogy ez "fizikai-kemigram".
https://www.pierrecordier.com/

[5]Nasa Spacecraft safely seals up asteroid sample to return to Earth. Ashely Strickland, CNN, October 29, 2020. www.edition.cnn.com

NASA'S OSIRIS RE-x Successfully Stows Sample of Asteroid Bennu. October 29, 2020

https://www.asteroidmission.org/?latest-news=nasas-osiris-rex-successfully-stows-sample-of-asteroid-bennu

CÍMKÉK experimentális fotó fotogram Fotóhónap 2020 Gábor Enikő

Következő

GALÉRIA

26 • 01 • 05

„Amikor a tárgyak álmodnak” – A Met Man Ray kiállításának képei online is megtekinthetők

GALÉRIA

24 • 09 • 25

A fény lenyomata – Maurer Dóra , 1988)

designed by Graphasel